

Aan: de minister van Financiën, ir. J.R.V.A. Dijsselbloem

Den Haag, 17 november 2014

Re: derde anti-witwasrichtlijn

Geachte heer Dijsselbloem,

Graag vragen wij uw steun om maatregelen op het EU niveau te nemen om de uiteindelijk belanghebbenden achter bedrijven, fondsen en andere juridische structuren transparant te maken. Het is op dit moment onvoldoende zichtbaar of in of via Nederland vermogens gestald zijn die op corrupte wijze verkregen zijn en wie de uiteindelijk belanghebbenden/begunstigden van deze vermogens zijn.

Volgens een onderzoek van de Wereldbank en de VN Office on Drugs and Crime in 2011, is er in 70% van de meer dan 200 grote corruptiezaken sprake van corrupte politici die anonieme bedrijven gebruiken om hun identiteit verborgen te houden.¹ Op dit moment is het in Europa nog steeds mogelijk om juridische structuren op te zetten, zonder de identiteit van de daadwerkelijke eigenaar bekend te maken. Criminelen misbruiken dit door anonieme bedrijven te creëren om hun identiteit te verbergen en financiële middelen verkregen door middel van corruptie, criminaliteit en belastingontduiking wit te wassen.

Transparency International zet zich in voor het vergroten van transparantie met behulp van openbare registers die de uiteindelijk belanghebbenden in alle EU-lidstaten registreren.² De redenen voor een openbaar register zijn als volgt:

- het maakt het makkelijker voor de opsporingsinstanties – binnen en buiten de EU – om (sneller) het criminele geldspoor te volgen;
- het maakt het voor bedrijven duidelijk wie er achter hun partners, leveranciers of klanten zit;
- het geeft burgers, journalisten en maatschappelijke organisaties de kans om bedrijven ter verantwoording te roepen;
- het verbetert de kwaliteit van informatie doordat er meer potentiële controleurs zijn;
- het is meer kosteneffectief, zo blijkt uit een tweetal kosten-baten analyses.³

Het lopende reviewprogramma van de derde anti-witwasrichtlijn geeft de mogelijkheid om hoge eisen te stellen aan de transparantie van de uiteindelijk belanghebbenden/begunstigden en om een coherent systeem in te stellen in de gehele EU. Eerder hebben de EU-lidstaten het Verenigd

---

¹ Stolen Asset Recovery Initiative, 'Puppet Masters: how the corrupt use legal structures to hide stolen assets and what to do about it' (2011), zie: <http://star.worldbank.org/star/publication/puppet-masters>.

² Transparency International EU, 'Fighting Money Laundering in the EU: from secret ownership to public registers' (2014), zie: <http://www.transparencyinternational.eu/wp-content/uploads/2014/01/TI-EU-Policy-Paper-Beneficial-Ownership.pdf>.

³ HM Treasury/DTI, 'Regulatory impact analysis, Disclosure of beneficial ownership of unlisted companies' (juli 2002), zie: http://www.hm.gov.uk/d/ownership_long.pdf, en de Europese Commissie, 'Cost benefit analysis of transparency requirements in the company/corporate field and banking sector relevant for the fight against money laundering and other financial crime' (27 februari 2007), zie: http://transcrime.cs.unitn.it/tc/fso/publicazioni/AP/CBA-Study_Final_Report_revised_version.pdf.

Koninkrijk, Frankrijk, Italië en Oostenrijk ingestemd met het creëren van openbare registers, evenals het Europese Parlement.

In Nederland is deze kwestie in maart 2014 in het parlement aan de orde gekomen. Kamerlid J. Klaver diende een motie in om witwassen en belastingontduiking steviger aan te pakken.⁴ De motie verzoekt de regering zich in de Raad van Ministers actief in te zetten voor een openbaar register van uiteindelijk belanghebbenden/begunstigden. De Tweede Kamer heeft ingestemd met de motie.

Ten aanzien van zorgen met betrekking tot privacy, merken wij het volgende op. Privacy is een legitieme zorg die moet worden afgewogen tegen de schaal van financiële misdaad gepleegd via bedrijfsstructuren in de EU. Het Europese Hof van Justitie hanteert de regel dat uitzonderingen op het recht op privacy kunnen worden gemaakt wanneer “necessary and genuinely meet objectives of general interest recognised by the European Union or the need to protect the rights and freedoms of others.”⁵

Daarnaast zal de informatie die in het openbare register wordt opgenomen beperkt zijn tot de informatie die strikt noodzakelijk is, zoals naam en geboortedatum van de belanghebbende/begunstigde en adres van het bedrijf. Op dit gebied bestaan in veel landen al precedentes, waaronder informatie over donaties aan politieke partijen en personen, lobby activiteiten en salarissen van ambtenaren. In gevallen waarbij een persoon een risico loopt kunnen uiteraard uitzonderingen gemaakt worden. Daarnaast kan eventuele vertrouwelijke informatie geredigeerd worden.

Tot slot is er een wijziging aan artikel 40a doorgevoerd, waarin het Europees Parlement heeft duidelijk gemaakt dat “the collection, processing and transfer of information for anti-money laundering purposes shall be considered to be a matter of public interest under Directive 95/46/EC.”

We verzoeken u de motie van de Tweede Kamer te ondersteunen en openbare registers van uiteindelijk belanghebbenden/begunstigden in de context van de EU onderhandelingen voor de anti-witwasrichtlijn te ondersteunen. De afdelingen van Transparency International in Duitsland en Zweden hebben vergelijkbare verzoeken aan hun ministers gedaan. Nederland kan en moet meedoen met het groeiende politieke momentum dat wereldwijd bestaat, zoals bij de G7/8 en G20, om verborgen begunstigden integraal aan te pakken. Op deze manier dragen wij bij aan het creëren van een wereldwijde standaard waar opsporende instanties, het bedrijfsleven, financiële instituten en burgers van profiteren.

Met vriendelijke groet,

Paul Arlman
Voorzitter TI-NL

CC: Minister van Veiligheid en Justitie, mr. I.W. Opstelten

De digitale versie van deze brief zal in het kader van onze transparante lobby op 19 november 2014 op onze website geplaatst worden.

---

⁴ Zie: <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2014Z05023&did=2014D09866>.

⁵ European Commission, 'Communication from the Commission on Safeguarding Privacy in a Connected World A European Data Protection Framework for the 21st Century', 2012.